

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ ۱۳۱۶
شماره ثبت ۵۴۱

دوره نهم - سال سوم
تاریخ چاپ ۱۳۹۳/۱۲/۶

یک شوری

لایحه حمایت از مالکیت فکری

قضائی و حقوقی
آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی - صنایع و معادن - عمران - فرهنگی

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی:

فرعی:

معاونت قوانین
اداره کل تدوین قوانین

لایحه حمایت از مالکیت فکری که بنابه پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۷/۲ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

با توجه به جایگاه حقوق مالکیت فکری (اعم از صنعتی، ادبی و هنری) در نظام‌های ملی و بین‌المللی و نظر به اینکه راهبرد ضروری نهضت تولید علم به عنوان یکی از سیاست‌های کلی نظام، حمایت مؤثر از صاحبان این حقوق در عرصه داخلی و بین‌المللی می‌باشد و با عنایت به ناکافی بودن و ناکارآمدی قوانین و مقررات حوزه مالکیت فکری بویژه مالکیت ادبی و هنری و با توجه به ضرورت بازنگری در قوانین متعدد و پراکنده کشور در این زمینه و متناسب نمودن آن‌ها با ضرورت‌های روز جامعه جهانی و با لحاظ مرتفع شدن تردیدها و ابهامات فقهی و شرعی پیرامون این موضوع و به منظور روز آمد نمودن قوانین و مقررات مزبور و برقراری حمایت متعادل و متوازن از این حقوق در نظام حقوقی ایران؛ لایحه زیر جهت طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

حمایت از مالکیت فکری

کتاب اول- مالکیت ادبی و هنری و حقوق مرتبط

بخش اول- تعاریف

ماده ۱- در این قانون اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- شخص: اعم از حقیقی یا حقوقی است.

۲- اثر ادبی- هنری: هر آفریده فکری اصیل در زمینه‌های علمی، ادبی و هنری که در این قانون "اثر" نامیده می‌شود.

- ۳- اثر مشترک: اثری که در نتیجه همفکری خلاق دو یا چند شخص حقیقی در یک زمان و مکان واحد یا متفاوت پدید آمده است به گونه‌ای که سهم هر کدام از شرکا به صورت بخش ممزوج شده‌ای از اثر باشد؛ خواه این سهم، مساوی، قابل تشخیص یا تفکیک باشد یا نباشد.
- ۴- اثر جمعی: اثری که با ابتکار و مسئولیت یک شخص توسط دو یا چند پدیدآورنده خلق و به نام مبتکر منتشر می‌شود.
- ۵- اثر اشتقاقی: اثر برگرفته از یک یا چند اثر موجود، از قبیل مجموعه گزیده آثار، گلچین اشعار، جنگ ادبی، آثار مبتنی بر فرهنگ عامه، آثار اقتباسی، اثر ترجمه‌ای، تلخیص، چکیده و شرح اثر و برنامه رایانه‌ای سازگار و مکمل
- ۶- اثر شنیداری- دیداری: اثری متشکل از مجموعه‌ای از تصاویر پیاپی و پیوسته به گونه‌ای که مشاهده آنها احساس متحرک بودن را در ذهن به وجود آورد و اغلب با صدا همراه است؛ از قبیل فیلم، سریال و پویانمایی
- ۷- اثر معماری: طرح ساختمان که در قالب ساختمان، ماکت یا نقشه ساختمانی تجسم یافته است.
- ۸- اثر پدیدآمده خودکار: اثری که بدون دخالت مستقیم انسان به طور خودکار توسط رایانه و ابزارهای وابسته یا مشابه آنها ایجاد شده است؛ از قبیل نقشه‌های هواشناسی
- ۹- اثر هنری- کاربردی: محصول هنری با ویژگی‌های کاربردی یا محصول هنری که در کالایی کاربردی به کار رفته اعم از اینکه به شیوه دستی یا صنعتی ساخته شده باشد؛ از قبیل فرش و جواهرآلات
- ۱۰- اثر با نام مستعار: اثری که پدیدآورنده بر روی آن، نام غیررسمی خود را درج کرده باشد.
- ۱۱- اثر بی نام: اثری که پدیدآورنده روی آن، نام واقعی یا مستعار خود را ننهاده باشد.
- ۱۲- اثر ناشی از استخدام: اثری که مستخدم در اجرای تعهداتش برای استخدام کننده پدید می‌آورد.
- ۱۳- اثر ناشی از سفارش: اثری که در نتیجه قرارداد سفارش خلق اثر، به وجود می‌آید بدون اینکه رابطه استخدامی در کار باشد.
- ۱۴- اصالت: عبارت است از اینکه اثر از خلاقیت پدیدآورنده ناشی شده باشد و برگردان (کپی) از اثر دیگری نباشد، هر چند از لحاظ موضوع، محتوا یا شکل جدید نباشد.
- ۱۵- پدیدآورنده: شخصی که اثر را پدیدآورده است. در مورد برنامه رایانه‌ای، پدیدآورنده شخص یا اشخاصی هستند که بر اساس دانش و ابتکار خود تمام مراحل ساخت اثر از جمله تحلیل، طراحی، ساخت و پیاده‌سازی برنامه را انجام می‌دهند.
- ۱۶- اجراکننده: فردی که آواز یا سرود می‌خواند، می‌نوازد، هنرپیشگی، سخنرانی، دکلمه یا بازیگری می‌کند یا به هر ترتیب دیگری نموده‌ای فرهنگ عامه، عملیات سیرک‌بازی و خیمه شب‌بازی و سایر آثار ادبی - هنری را اجراء می‌کند، اعم از اینکه آثار یادشده در حوزه عمومی باشند یا نباشند. این تعریف شامل مجریان نقشهای فرعی کم اهمیت نظیر سیاهی لشکر نمی‌شود.
- ۱۷- تولیدکننده حامل شنیداری: شخصی که برای اولین بار اجرای یک اثر شنیداری را بر روی یک حامل تثبیت می‌نماید.
- ۱۸- تهیه‌کننده اثر شنیداری یا شنیداری - دیداری: شخصی که ابتکار و مسئولیت ساخت اثر شنیداری یا شنیداری - دیداری را بر عهده می‌گیرد.

- ۱۹- دارنده حقوق: شخصی که حقوق مادی اثر متعلق به وی می‌باشد.
- ۲۰- سازمان پخش رادیو - تلویزیونی: شخص حقوقی که ابتکار و مسئولیت پخش برنامه‌های رادیویی یا تلویزیونی را به عموم بر عهده دارد.
- ۲۱- نرم افزار: مجموعه‌ای از رویه‌ها، دستورالعمل‌ها، فرامین و مستندات که به صورت نشانه (کد) یا به هر صورت دیگر بیان شود و در صورت ارائه به یک سامانه پردازنده متناسب، آن سامانه توانمندی اجراء و انجام کار مشخص یا تحصیل نتیجه مورد نظر را داشته باشد. برنامه رایانه‌ای در حکم نرم افزار است.
- ۲۲- برنامه رایانه‌ای سازگار: برنامه‌ای که قادر به تبادل اطلاعات با برنامه دیگر باشد.
- ۲۳- مهندسی معکوس برنامه رایانه‌ای: فرآیندی برای دستیابی به فناوری‌های به کار رفته در یک برنامه رایانه‌ای از طریق تحلیل ساختار، عملکرد و وظیفه آن
- ۲۴- پایگاه داده: مجموعه‌ای از آثار، داده‌ها یا دیگر عناصر مستقل که به طور روشمند تنظیم شده و به طور مجزا از طریق الکترونیکی، کاغذی یا هر وسیله دیگر قابل دسترسی باشد.
- ۲۵- توزیع: در اختیار عموم قرار دادن نسخه یا نسخه‌های اثر ادبی- هنری یا حامل شنیداری یا شنیداری - دیداری از طریق فروش، اجاره، عاریه یا سایر روشهای انتقال مالکیت
- ۲۶- تکثیر: تهیه یک یا چند نسخه از کل یا بخشی از اثر یا حامل شنیداری یا شنیداری - دیداری از راههایی همچون ذخیره‌سازی الکترونیکی اعم از دائمی و ناپایدار، چاپ، عکسبرداری، فتوکپی و فیلمبرداری
- ۲۷- انتشار: تکثیر و توزیع اثر به منظور برآوردن تقاضای عمومی
- ۲۸- تکثیر اثر معماری: اجراء و یا تهیه اثر معماری موجود در قالب ساختمان، ماکت یا نقشه ساختمانی
- ۲۹- ارسال عمومی: ارسال باسیم یا بی‌سیم صدا، تصویر و یا صدا و تصویر به عموم اعم از اینکه اشخاص بتوانند صدا، تصویر یا صدا و تصویر ارسالی را در یک زمان و مکان واحد یا در زمانها و مکانهای متفاوت دریافت کنند.
- ۳۰- اجرای عمومی: اجرای اثر در زمان یا مکان واحد یا در زمانها و مکانهای متفاوت به نحوی که عموم مردم امکان حضور در محل اجراء را داشته باشند.
- ۳۱- نمایش عمومی: هر اقدامی که موجب شود اثر بی آنکه متضمن تکثیر باشد در معرض دید عموم قرار گیرد.
- ۳۲- افشا: ارائه تمام یا بخشی از یک اثر به هر شخص یا عموم با رضایت پدیدآورنده برای اولین بار
- ۳۳- پخش رادیو - تلویزیونی: ارسال صدا، تصویر یا ترکیبی از آنها توسط سازمان پخش رادیو - تلویزیونی از جمله از طریق دستگاه ارتباطی بی‌سیم یا باسیم یا ماهواره به منظور دریافت عموم
- ۳۴- واسطه نشر و تکثیر: هر شخص از قبیل صاحب چاپخانه و تأمین‌کننده خدمات دسترسی به شبکه اینترنت و خدمات میزبانی تارنماهای اینترنتی که دارای امکانات فنی مجاز برای نشر و تکثیر آثار مورد حمایت این قانون باشد.
- ۳۵- تثبیت: ضبط صدا، تصویر و یا ترکیبی از آنها بر روی یک حامل به گونه‌ای که بتوان آنها را ادراک، بازیابی، تکثیر، جابه‌جا یا ارسال نمود یا به اشکال دیگر به کار برد.
- ۳۶- حامل شنیداری: ابزار یا بستری که بر روی آن صدا یا نمودهایش تثبیت شده است.
- ۳۷- حامل شنیداری - دیداری: ابزار یا بستری که تصویر خواه با صدا یا بدون صدا بر روی آن تثبیت شده است.

۳۸- نموده‌های فرهنگ عامه: آن دسته از پدیده‌های گروه‌مدار و مبتنی بر سنت که بازتابی از انتظارات و آمال و جلوه‌ای از هویت فرهنگی و اجتماعی و هنجارها و ارزشهای ملی، قومی و محلی است و به صورت شفاهی و نمایشی یا به طریق دیگر نسل به نسل انتقال یافته است، از قبیل:

الف - افسانه‌ها، داستان‌ها، اشعار، معماها، ضرب‌المثل‌ها و میراث فرهنگی ناملموس

ب- تصنیف‌ها، نغمه‌ها و دستگاههای موسیقی

پ - حرکات موزون سنتی و آیینی و نمایش‌ها

ت - صنایع دستی از قبیل نقش و نگارها و نقاشی‌ها، کنده‌کاری‌ها، پیکره‌ها، سفالینه‌ها، آثار موزائیکی، چوب‌آلات،

فلزکاری‌ها، جواهرآلات، لباسهای محلی و منسوجات بومی

بخش دوم - حقوق پدیدآورندگان

فصل اول - آثار

مبحث اول - آثار قابل حمایت

ماده ۲- اثر ادبی - هنری مورد حمایت این قانون به ویژه شامل موارد زیر است:

۱- اثر کتبی از قبیل کتاب، رساله، جزوه، مقاله، نمایش‌نامه و هر نوشته دیگر اعم از دست نوشته، چاپی،

الکترونیکی یا هر شکل دیگر

۲- اثر شفاهی از قبیل سخنرانی، نطق، موعظه

۳- شعر، ترانه، سرود، تصنیف، قصه و نظایر آن اعم از آنکه کتبی باشد یا شفاهی

۴- اثر نمایشی از قبیل تئاتر زنده شنیداری یا پانتومیم، پرده‌خوانی، خیمه شب‌بازی، تعزیه‌خوانی، تردستی،

معرکه‌گیری، نمایش‌های سیرکی و سایر آثاری که برای نمایش صحنه‌ای خلق می‌شوند.

۵- اثر موسیقایی با کلام و بدون کلام

۶- اثر شنیداری - دیداری

۷- اثر هنری تجسمی - تزئینی از قبیل نقاشی، خوشنویسی، تذهیب، منبت‌کاری، سنگ‌آرایی، پیکرتراشی

۸- اثر هنری - کاربردی

۹- اثر هنری یا ترسیمی از قبیل طرح، نقشه، انگاره، نقشه جغرافیایی

۱۰- اثر هنری یا ترسیمی چند بعدی از قبیل اثر مربوط به حوزه‌های جغرافیایی، مکان‌نگاری، معماری و یا علوم تجربی

۱۱- اثر عکاسی

۱۲- اثر معماری

۱۳- نرم افزار و برنامه رایانه‌ای

- تبصره ۱- حمایت از برنامه رایانه‌ای شامل مستندات فنی و کاربردی برنامه رایانه‌ای نیز می‌شود.
- تبصره ۲- نرم افزارهای مورد حمایت این قانون در حکم اموال می‌باشند.
- ماده ۳- اثر اشتقاقی و پایگاه داده‌ای که از حیث چیدمان و گزینش داده‌ها دارای اصالت است با رعایت حقوق پدیدآورنده یا پدیدآورندگان اثر اصلی، مورد حمایت این قانون خواهد بود.
- تبصره ۱- صرف دیجیتالی کردن آثار و اطلاعات، مشمول حمایت‌های موضوع این قانون قرار نمی‌گیرد.
- تبصره ۲- حمایت از هر یک از آثار مذکور در این ماده، مانع حمایت از آثاری که از قبل موجود بوده یا نموده‌های فرهنگ عامه که در این گونه مجموعه‌ها گردآوری شده یا مورد استفاده قرار گرفته‌اند، نمی‌شود.
- ماده ۴- آثار به صرف داشتن اصالت، بدون در نظر گرفتن غایت، کیفیت، نوع، شیوه و شکل آفرینش مورد حمایت قرار می‌گیرند، مگر اینکه مغایر شرع باشند.
- مبحث دوم - موارد غیر قابل حمایت**
- ماده ۵- موارد زیر از حمایت این قانون برخوردار نیستند:
- ۱- اخبار روز و رویدادهای جاری
  - ۲- هر گونه فکر محض، طرز کار دستگاهها یا ابزار و وسایل، روشهای استفاده از سامانه‌ها، شیوه انجام کار، قواعد و اصول کلی و یا اکتشاف‌ها، داده‌های محض، وقایع تاریخی و مفاهیم از قبیل مفاهیم ریاضی
  - ۳- تمام متون قوانین و مقررات عمومی از قبیل قانون اساسی کشور، قوانین عادی و آیین‌نامه‌ها و همچنین مفاد کنوانسیون‌ها و توافقات دو یا چند جانبه بین‌المللی
  - ۴- تمام متون رسمی اداری از قبیل ابلاغیه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، آگهی‌های عمومی و سایر دستورات اداری
  - ۵- تمام متون قضائی از قبیل احکام و قرارهای دادگاهها، آرای وحدت رویه و سایر تصمیمات قضائی صادر شده از مراجع قضائی
  - ۶- سخنرانی‌های سیاسی
  - ۷- ترجمه رسمی موارد (۳) تا (۶)
  - ۸- آن بخش از آثار ادبی و هنری که مفاد آن بر اساس قوانین موضوعه، خلاف عفت و اخلاق عمومی باشد.
- ماده ۶- در مرحله تشخیص مصادیق موضوع این قانون، دادگاه می‌تواند حسب مورد از نظر کارشناسی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سایر دستگاههای ذی‌ربط استفاده کند.

فصل دوم - انواع حقوق

مبحث اول - حقوق مادی

ماده ۷- دارنده حقوق، حق انحصاری هر گونه بهره برداری مادی از اثر به ویژه حق انجام یا تجویز انجام

فعالیت‌های زیر را دارد:

۱- تکثیر

۲- انتشار

۳- توزیع

۴- عرضه

۵- عاریه یا اجاره اصل یا نسخه اثر به عموم؛ حتی پس از نخستین توزیع عمومی مجاز آن در ایران

۶- نمایش عمومی

۷- اجرای عمومی

۸- پخش رادیو - تلویزیونی

۹- ایجاد هرگونه اثر اشتقاقی از جمله ترجمه اثر

۱۰- در معرض استفاده عموم قرار دادن اثر

۱۱- سایر موارد اطلاع رسانی عمومی اثر

مبحث دوم - حقوق معنوی

ماده ۸- پدیدآورنده علاوه بر حقوق مادی دارای حقوق معنوی زیر است:

۱- حق افشای عمومی اثر: به موجب این حق، تنها پدیدآورنده یا دارنده حقوق می‌تواند نسبت به افشای عمومی

اثر، زمان، نحوه و شرایط آن تصمیم‌گیری نماید.

۲- حق حرمت نام: به موجب این حق تنها پدیدآورنده می‌تواند نام واقعی یا مستعار خود را بر روی اصل اثر یا

نسخه آن به صورت آشکار و به هر روش دیگری درج نماید. این حکم شامل حق حرمت نام پدیدآورنده اثر اصلی در

آثار اشتقاقی نیز خواهد بود. پدیدآورنده به شرط اطلاع مراجع ذیصلاح می‌تواند از درج نام خود برای اطلاع عموم

خودداری نماید.

۳- حق حرمت اثر: به موجب این حق، هر گونه دخل و تصرف یا دیگر تغییرات در محتوا، شکل، عنوان یا نشانه

ویژه اثر منوط به کسب اجازه از پدیدآورنده می‌باشد.

تبصره- شکل، عنوان و نشانه ویژه اثر در صورتی که از خلاقیت و نوآوری پدیدآورنده آن ناشی شده باشد، مورد حمایت این قانون است و هیچ کس نمی‌تواند آنها را برای اثر دیگری به ترتیبی که القای شبهه کند، به کار برد.

ماده ۹- در صورت انتقال حقوق مادی، انتقال گیرنده موظف است به هنگام بهره برداری از اثر، نام پدیدآورنده را با عنوان و نشانه ویژه معرف اثر ذکر نماید، مگر اینکه برخلاف آن توافق شده باشد.

ماده ۱۰- در مورد اثر معماری ثبت شده، تغییر در اثر از قبیل بازسازی یا تعمیر آن، بدون رضایت پدیدآورنده یا دارنده حقوق به شرطی برای دیگر استفاده‌کنندگان قانونی مجاز است که ملاحظات فنی و یا نحوه استفاده از آن عرفاً چنین اقتضاء کند.

ماده ۱۱- در مورد اثر مشترک، هرگونه تغییر در اثر منوط به رضایت تمامی پدیدآورندگان مشترک است، مگر اینکه عدم رضایت شریک غیرمتعارف باشد که در این صورت دادگاه حکم مقتضی را صادر خواهد نمود. با وجود این، نسبت به دعوی نقض حق، هر کدام از پدیدآورندگان مشترک به تنهایی حق اقامه دعوی را خواهد داشت.

ماده ۱۲- چنانچه یکی از پدیدآورندگان اثر مشترک قبل از اتمام کارش از ادامه همکاری انصراف دهد و یا به علت حوادث خارج از اختیار، قادر به ادامه همکاری نباشد، حق ممانعت استفاده از بخش‌هایی از اثر را که با همکاری او به وجود آمده است، ندارد، در عین حال به عنوان پدیدآورنده مشترک آن بخش محسوب می‌شود.

ماده ۱۳- حقوق معنوی پدیدآورنده محدود به زمان و مکان نیست و هیچ یک از حقوق معنوی پدیدآورنده قابل انتقال نمی‌باشد. اعمال هر یک از حقوق مذکور پس از وفات پدیدآورنده به ترتیب با وصی یا ورثه و در صورت فقدان وصی یا ورثه، با دولت جمهوری اسلامی ایران خواهد بود و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر مراجع ذیصلاح در صورت نقض حقوق معنوی عنوان شاکی خصوصی را خواهند داشت.

ماده ۱۴- حقوق معنوی در اثر ناشی از سفارش یا استخدام متعلق به اشخاص حقیقی پدیدآورنده آن اثر است. در اثر جمعی، شخصی که اثر به ابتکار و مسؤلیت او پدید آمده است، نسبت به مجموع اثر و هر یک از اشخاص حقیقی پدیدآورنده آن در سهم خود دارای حق معنوی می‌باشند.

ماده ۱۵- چنانچه اثر در زمان حیات پدیدآورنده افشاء نشده و وی صریحاً افشای عمومی آن را برای بعد از وفات خود منع کرده باشد، وصی یا ورثه نمی‌توانند اثر را افشاء نمایند. در صورت بروز هرگونه اختلاف، دادگاه حکم مقتضی را صادر خواهد نمود.

فصل سوم - استثنائات

ماده ۱۶- بهره‌برداری از آثار مورد حمایت این قانون در چهارچوب مقررات این فصل و برای مقاصد غیرتجاری، بدون اجازه دارنده حقوق، مشروط بر اینکه با بهره‌برداری عادی از اثر منافاتی نداشته باشد و به منافع قانونی وی زیان غیرمتعارف وارد ننماید، مجاز است.

مبحث اول - موارد تکثیر و انتشار مجاز

گفتار اول - تکثیر محدود برای مقاصد شخصی

ماده ۱۷- تکثیر محدود از اثر منتشر شده، بدون اجازه دارنده حقوق در صورتی مجاز خواهد بود که تکثیر توسط شخص حقیقی و فقط برای مقاصد شخصی و غیرانتفاعی از جمله آموزشی انجام شود.

تبصره - موارد زیر مشمول حکم این ماده نمی‌شود:

۱- تکثیر اثر معماری به شکل ساختمان یا به شکل دیگر

۲- تکثیر مجموع یا بخش عمده از پایگاه داده الکترونیکی

۳- تکثیر برنامه رایانه‌ای به استثنای مواردی که در مواد بعد مقرر شده است.

گفتار دوم - تکثیر به منظور مقاصد آموزشی

ماده ۱۸- مؤسسات آموزشی می‌توانند آثار منتشر شده مورد حمایت این قانون را برای مقاصد آموزشی غیرانتفاعی

بدون کسب اجازه از دارنده حقوق، در حدود متعارف و به میزان مورد نیاز با شرایط زیر تکثیر نمایند:

۱- عمل تکثیر یکبار انجام شود و در صورت تکرار، در نوبتهای جداگانه و بی‌ارتباط با هم صورت گیرد.

۲- مأخذ اثر تکثیر شده و نام پدیدآورنده اثر در موارد مذکور در این ماده بر روی تمامی نسخه‌ها ذکر شود.

گفتار سوم - تکثیر توسط کتابخانه‌ها و مؤسسات نگهداری آثار

ماده ۱۹- هر کتابخانه عمومی یا مؤسسه نگهداری آثار مجاز است بدون اجازه دارنده حقوق در موارد زیر آثار

مورد حمایت این قانون را تکثیر کند:

۱- بخش کوتاهی از یک اثر و اثر کوتاه منتشر شده از قبیل مقاله یا چکیده یک اثر به درخواست شخص حقیقی

مراجعه کننده به شرط اینکه:

اولاً- نسخه تکثیر شده فقط برای مطالعه یا پژوهش باشد.

ثانیاً- عمل تکثیر یک بار یا در صورت تکرار در نوبتهای جداگانه و بی‌ارتباط با هم صورت گیرد.

۲- تکثیر به منظور حفظ و در صورت لزوم جایگزینی آن به جای نسخه دیگر صورت گیرد که در مجموعه دائمی کتابخانه یا مؤسسه مفقود، تلف یا غیرقابل استفاده شده است، به شرط اینکه تهیه نسخه دیگر اثر به طور متعارف غیرممکن یا مشکل باشد.

گفتار چهارم - تکثیر، پخش رادیو- تلویزیونی و سایر روش‌های ارسال عمومی اثر به منظور اطلاع‌رسانی

ماده ۲۰- هرگونه مقاله منتشر شده یا اثر پخش شده درباره مباحث جاری اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، مذهبی و علمی را می‌توان به منظور اطلاع‌رسانی بدون نیاز به کسب اجازه از دارنده حق، تکثیر، منتشر یا پخش کرد، به شرط اینکه صرفاً متضمن جزئی از اثر بوده و دارنده حق به صراحت این حق را برای خود محفوظ اعلام نکرده باشد و مأخذ و نام پدیدآورنده به طور آشکار ذکر شود؛ مگر اینکه اثر بی‌نام باشد.

ماده ۲۱- پخش جزئی یا نمایش‌گذاری آثار دیگران به طور اتفاقی در جریان پخش گزارش شنیداری یا تصویری وقایع جاری، بدون نیاز به موافقت دارنده مجاز است.

ماده ۲۲- تکثیر یا ارسال عمومی سخنرانی‌های عمومی درباره مباحث روز یا در جریان رسیدگی قضائی در روزنامه‌ها، نشریات اطلاع‌رسانی ادواری، رادیو - تلویزیون یا دیگر وسایل انتقال عمومی اثر به شرط ذکر مأخذ و نام پدیدآورنده و رعایت قوانین مربوط مجاز است.

تبصره - تهیه مجموعه سخنرانی‌های پدیدآورنده مشمول این ماده نمی‌باشد.

گفتار پنجم - تکثیر برای استفاده اشخاص ناتوان

ماده ۲۳- بهره‌برداری از اثر منتشر شده به منظور استفاده معلولان جسمی یا ذهنی به شرط رعایت موارد زیر مجاز است:

۱- استفاده از اثر به همان شکلی که منتشر شده توسط معلولان ناممکن یا مشکل باشد.

۲- اثر به طور موردی به شکلی که به آسانی قابل استفاده برای آنان باشد، تبدیل شود.

۳- تبدیل اثر برای اهداف غیرتجاری باشد.

۴- مأخذ و نام پدیدآورنده به طور متعارف ذکر گردد.

گفتار ششم - تکثیر ناپایدار

ماده ۲۴- تکثیر ناپایدار که جزء لاینفک فرآیند انتقال دیجیتال یا قابل دریافت شدن اثر ذخیره شده است، با رعایت

کلیه شرایط زیر از شمول این قانون خارج است:

۱- تکثیر به وسیله شخصی انجام شده باشد که با مجوز دارنده حقوق و یا قانون، حق انتقال الکترونیکی یا قابل

دریافت‌سازی اثر را دارد.

۲- نسخه تکثیر شده بعد از استفاده خود به خود حذف شود و بازایی آن برای سایر مقاصد امکان‌پذیر نباشد.

مبحث دوم - سایر موارد استثناء شده

گفتار اول - نقل قول

ماده ۲۵- نقل از اثرهایی که به صورت قانونی انتشار یافته و استناد به آنها برای مقاصد علمی، ادبی، هنری، آموزشی، پژوهشی، تربیتی و اطلاع رسانی و به صورت انتقاد و تقریظ و به میزانی که هدف مورد نظر را تأمین کند با ذکر نام پدیدآورنده به جز در آثار بی نام و ذکر مأخذ، در حدود متعارف مجاز است.

گفتار دوم - ترجمه اثر

ماده ۲۶- ترجمه و انتشار آثار منتشر شده به یکی از زبانهای رایج کشور بدون کسب اجازه از دارنده حق و با صدور مجوز ترجمه از سوی کارگروه موضوع تبصره (۱) این ماده و با رعایت شرایط زیر مجاز است:

۱- متقاضی ترجمه از دارنده حق، به طور کتبی تقاضای اجازه ترجمه اثر را نموده و علی رغم گذشت شش ماه از تاریخ تقاضا، دارنده حق اجازه ترجمه اثر را ندهد یا اینکه پس از تلاش متعارف به دلایلی از قبیل مجهول‌المکان بودن دارنده حق یا بی نام بودن اثر، ظرف این مدت قابل دسترس نباشد.

۲- هدف از ترجمه تنها برای مقاصد آموزشی و پژوهشی باشد.

۳- ظرف مدت سه سال پس از انتشار نخستین اثر، اثر یادشده توسط دارنده حق یا اشخاص مجاز از سوی او ترجمه نشده باشد یا تمامی نسخه‌های ترجمه مربوط حداقل ظرف مدت یادشده کمیاب شده باشد.

۴- مترجم مکلف است از بابت حق ترجمه اثر، مبلغ عادلانه‌ای با جلب نظر کارشناس رسمی دادگستری حسب مورد به دارنده حق یا مؤسسه مدیریت جمعی (موضوع ماده (۱۱۵) این قانون) و یا صندوق دادگستری پرداخت یا تودیع نماید.

۵- به طور متعارف نام پدیدآورنده و عنوان اصلی اثر به زبان اصلی و ترجمه آن در تمامی نسخه‌های اثر به طور آشکار درج شود، مگر اینکه اثر بی نام باشد.

۶- مترجم توانایی انجام ترجمه قابل قبولی را داشته باشد.

تبصره ۱- تأیید شرایط یادشده بر عهده کارگروهی مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس کارگروه) و علوم، تحقیقات و فناوری و اداره فنی و امور مترجمان قوه قضائیه و حسب مورد نمایندگان سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط می باشد. تصمیمات کارگروه یادشده در محاکم عمومی حقوقی تهران قابل اعتراض می باشد.

تبصره ۲- در صورت تجدید ترجمه، رعایت بندهای یادشده و در صورت تجدید چاپ رعایت بند (۴) که ناظر به حق التالیف است، باید به تأیید کارگروه مذکور برسد.

فصل چهارم - مدت حمایت

ماده ۲۷- حمایت از حقوق مادی اثر با رعایت مقررات این فصل، از زمان خلق آن تا پنجاه سال پس از وفات پدیدآورنده آن است.

تبصره - مدت حمایت از آثار عکاسی و هنرهای کاربردی حداقل بیست و پنج سال از زمان خلق اثر می‌باشد.

ماده ۲۸- مدت حمایت از حقوق مادی در آثار شنیداری - دیداری یا جمعی، پنجاه سال از تاریخ پدیدآمدن می‌باشد و در صورتی که اثر به طور مجاز منتشر یا عرضه می‌شود، مدت یادشده از تاریخ اولین نشر یا عرضه مجاز هر کدام که مؤخر باشد، محاسبه می‌شود.

تبصره - چنانچه نسخه‌های بعدی اثر به حدی تغییر یابد که عرفاً اثر جدید محسوب شود، مدت مذکور از تاریخ خلق نسخه مزبور، اولین انتشار یا عرضه مجاز آن به عموم هر کدام که مؤخر است، محاسبه می‌شود.

ماده ۲۹- مدت حمایت از حقوق مادی در اثر مشترک، از زمان خلق اثر تا پنجاه سال پس از وفات آخرین فرد زنده از بین پدیدآورندگان می‌باشد.

ماده ۳۰- مدت حمایت از حقوق مادی در اثر با نام مستعار یا اثر بی‌نام، پنجاه سال از زمان خلق اثر می‌باشد. در صورتی که اثر به طور مجاز منتشر یا عرضه می‌شود، مدت یادشده از تاریخ اولین نشر یا عرضه هر کدام که مؤخر باشد، محاسبه می‌شود. هرگاه قبل از انقضای مدت مذکور، هویت پدیدآورنده افشاء یا تردید در مورد هویت او زایل شود، حسب مورد، مقررات این فصل اعمال می‌شود.

تبصره ۱- در صورتی که اثر در مدت یادشده در اختیار عموم قرار نگرفته باشد، شروع مدت حمایت از زمان خلق اثر محاسبه می‌شود.

تبصره ۲- در مواردی که اثر عرضه یا منتشر نشده باشد و زمان خلق آن نیز معلوم نباشد، مدت حمایت از زمانی محاسبه می‌شود که دادگاه با اتکاء به قرائن و امارات مثبت از جمله جلب نظر کارشناس مربوط آن را زمان خلق اثر اعلام می‌دارد.

ماده ۳۱- مدت حمایت از کتابهای چند جلدی یا آثاری که بخشها یا شماره‌های آن به تدریج خلق می‌شوند، هر کدام به صورت جداگانه محاسبه می‌شود.

ماده ۳۲- مدت مقرر در مواد این قانون تا پایان سال شمسی که دوره مذکور در آن سال منقضی می‌شود، ادامه می‌یابد.

فصل پنجم - نخستین دارنده حقوق مادی، اماره پدیدآورندگی و نمایندگی

مبحث اول - نخستین دارنده حقوق مادی

ماده ۳۳- پدیدآورنده با رعایت مواد این قانون؛ نخستین دارنده حقوق مادی اثر می‌باشد.

ماده ۳۴- نحوه بهره‌برداری از حقوق مادی اثر مشترک به شرح زیر است:

۱- چنانچه سهم هر یک از پدیدآورندگان آن در خلق اثر جدا و متمایز از هم نباشد یا به‌رغم استقلال، در دیگر قسمت‌ها تأثیر اساسی داشته باشد، حقوق مادی اثر بدون توجه به میزان مشارکت پدیدآورندگان حق مشاع همه آنان است و هرگونه بهره‌برداری مادی از اثر منوط به کسب اجازه از همه آنان است، مگر آنکه به نحو دیگری توافق کرده باشند. در صورت نبود توافق مکتوب یا دیگر دلایل مخالف، میزان سهم هر یک از پدیدآورندگان مساوی تلقی می‌شود.

۲- چنانچه سهم هر یک از پدیدآورندگان به نحوی از هم متمایز باشد که در دیگر قسمت‌ها تأثیر اساسی نداشته باشد، حقوق مادی هر بخش متعلق به پدیدآورنده همان بخش است و بهره‌برداران از آن بخش نیازمند اجازه از سایرین نمی‌باشند، مگر آنکه به نحو دیگری توافق کرده باشند. بهره‌برداری از کل اثر توسط یک یا چند نفر از پدیدآورندگان منوط به رضایت سایرین است.

تبصره - در مواردی که در این ماده، بهره‌برداری از حقوق مادی اثر مشترک، منوط به توافق پدیدآورندگان است ولی توافق حاصل نشود، نحوه بهره‌برداری از آن توسط دادگاه تعیین می‌گردد.

ماده ۳۵- شخصی که اثر جمعی به ابتکار و با مسؤلیت او پدید آمده است، نخستین دارنده حقوق مادی شناخته می‌شود. تبصره- پدیدآورندگان بخش‌های یک اثر جمعی حق بهره‌برداری از سهم خود به صورت جداگانه را تا آنجا که لطمه‌ای به بهره‌برداری از اثر جمعی وارد نسازد دارند، مگر آنکه به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۳۶- سفارش‌دهنده یا استخدام‌کننده نخستین دارنده حقوق مادی اثر ناشی از سفارش یا استخدام کننده، محسوب می‌شود، مگر آنکه خلاف آن توافق شده باشد.

ماده ۳۷- پاداش و جایزه نقدی و سایر امتیازات مشابه که به آثار موضوع ماده فوق و نیز سایر آثار منتقل شده تعلق می‌گیرد، تابع قرارداد است، در غیر این صورت حق پدیدآورنده اثر است.

ماده ۳۸- در خصوص اثر شنیداری - دیداری، کارگردان اصلی، نمایش‌نامه یا فیلم‌نامه نویس، نویسنده متن گفتگو و آهنگ ساز خاص همان اثر، پدیدآورندگان و نخستین دارندگان مشترک حقوق مادی آن هستند.

ماده ۳۹- حقوق مادی اثر اشتقاقی با رعایت حقوق پدیدآورنده اثر اصلی، متعلق به پدیدآورنده آن است.

مبحث دوم - اماره پدیدآورندگی و نمایندگی

ماده ۴۰- از لحاظ این قانون، شخص یا اشخاصی که اثر در مرجع ثبت، به نام آنان ثبت شده یا در صورت عدم ثبت، به نام آنان منتشر شده یا در غیر این دو صورت، نام آنان به عنوان پدیدآورنده بر روی اثر درج شده یا عرفاً منسوب به آنان است، پدیدآورنده شناخته می‌شوند، مگر آنکه دلیلی بر خلاف آن وجود داشته باشد.

ماده ۴۱- در خصوص آثار بی‌نام یا بانام مستعار که هویت پدیدآورنده واقعی آن برای عموم معلوم نمی‌باشد، شخصی که برای اولین بار به طور مجاز اثر را منتشر کرده است، به عنوان نماینده، حق اعمال حقوق مادی و معنوی و ایصال آن را به پدیدآورنده دارد.

مبحث سوم- واگذاری و اجازه بهره‌برداری از حقوق مادی اثر

گفتار اول - مقررات عام

ماده ۴۲- دارنده حقوق مادی اثر می‌تواند تمام یا بخشی از حقوق مادی اثر خود را در قالب قرارداد به غیر واگذار کند یا اجازه بهره‌برداری انحصاری یا غیرانحصاری از تمام یا بخشی از آن را به غیر بدهد. این قرارداد شامل واگذاری یا اجازه بهره‌برداری از هر حقی که به طور صریح در آن ذکر شده است، خواهد بود.

تبصره ۱- قراردادهای واگذاری و اجازه بهره‌برداری از اثر مشتمل بر نوع، شیوه، مدت، مکان و هدف است، در غیر این صورت انتقال گیرنده یا دارنده مجوز فقط مجاز به بهره‌برداری متعارف از آن از حیث موارد مذکور در زمان و مکان انعقاد قرارداد می‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که موضوع قرارداد، واگذاری یا اجازه حق توزیع باشد، با یک بار توزیع عمومی تمامی نسخه‌های موضوع قرارداد، طرف قرارداد حق توزیع مجدد اثر را ندارد و نسبت به توزیع مجدد نسخه‌های توزیع شده حقی ندارد، مگر اینکه در قرارداد ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

ماده ۴۳- کتبی بودن قراردادهای موضوع این قانون الزامی است. قراردادهای شفاهی در صورت اثبات، حسب مورد تابع شرایط مقرر در قرارداد یا قانون زمان انعقاد آن خواهند بود.

ماده ۴۴- صرف‌نظر از نوع حامل اثر، واگذاری اصل یا نسخه یا نسخه‌هایی از آن در قالب فروش، توزیع یا هبه و غیره متضمن واگذاری حقوق مادی اثر که در این قانون احصاء شده‌اند، نمی‌باشد.

گفتار دوم- مقررات مربوط به قراردادهای خاص

الف- قرارداد نشر

ماده ۴۵- قرارداد نشر در این قانون قراردادی است که به موجب آن پدیدآورنده یا دیگر دارندگان حقوق مادی، حق تکثیر اثر و توزیع عمومی نسخه‌های آن را از طریق ابزار مکانیکی یا هر روش مورد توافق، طبق شرایط معین به ناشر واگذار می‌کنند که وی شخصاً یا توسط دیگری به هزینه خود تکثیر و توزیع آنها را انجام دهد.

تبصره ۱- انعقاد قرارداد نشر به منزله این است که ناشر دارای حق انحصاری نشر اثر می‌باشد، مگر اینکه به نحو دیگری توافق شده باشد.

تبصره ۲- انواع دیگر قراردادهای نشر که از شمول تعریف مذکور خارجند، مشمول قواعد عمومی قراردادها می‌باشند.

تبصره ۳- نشر الکترونیکی، قرار دادن داده در معرض عرضه از طریق رسانه‌های دیجیتال است که به دو گونه نشر بر حامل دیجیتال و نشر بر خط تقسیم می‌گردد.

ماده ۴۶- در قرارداد نشر ذکر موارد زیر الزامی است:

۱- نام پدیدآورنده و دارنده حق

۲- نام اثر

۳- تألیف یا ترجمه بودن اثر

۴- زمان یا مهلت تحویل نسخه نهایی اثر به ناشر

۵- چند جلدی بودن اثر

۶- تعداد نوبت نشر و شمارگان در هر نوبت نشر

۷- زمان، محل و قلمرو توزیع

۸- نحوه و شرایط پرداخت حق‌التألیف

۹- تعیین ضمانت اجرای عدم تحویل نسخه نهایی اثر به ناشر

تبصره- چنانچه در قرارداد نشر، تعداد نوبت نشر و حداقل شمارگان انتشار اثر ذکر نگردد، اجازه انتشار فقط برای یک نوبت فرض می‌شود و حداکثر شمارگان نیز مطابق عرف نشر تعیین می‌گردد؛ مگر اینکه از سایر مفاد قرارداد استنباط دیگری شود. ناشر ملزم است به منظور تعیین دقیق هر نوبت نشر و حداقل شمارگان منتشرشده در هر نشریه به هر نوبت نشر و نسخه‌های منتشرشده اثر، بارکد ویژه اختصاص دهد.

ماده ۴۷- ناشر ملزم است ظرف مدت شش ماه از زمان تحویل نسخه نهایی، اثر را منتشر سازد؛ مگر اینکه بر خلاف آن توافق شده باشد. چنانچه ناشر به دلایل موجه ظرف مهلت مقرر به انتشار اثر اقدام نکند، دارنده حق می‌تواند قرارداد را فسخ نماید.

تبصره - چنانچه عدم انتشار اثر مستند به دلایل موجه نباشد، دارنده حق می‌تواند علاوه بر فسخ قرارداد، خسارات وارده را نیز مطالبه نماید.

ماده ۴۸- چنانچه نوبت نشر به دفعات باشد و نسخه‌های چاپ شده در بازار کمیاب یا تمام شده باشد و ناشر نسبت به تجدید چاپ اثر اقدام ننموده باشد، پدیدآورنده می‌تواند پس از انقضای چهار ماه از تاریخ مطالبه تجدید چاپ، قرارداد را فسخ نماید.

ماده ۴۹- پس از تکثیر اثر، ناشر ملزم است نسخه اصلی آن را باز گرداند.

ماده ۵۰- قرارداد نشر بدون موافقت کتبی پدیدآورنده، قابل انتقال به اشخاص ثالث نیست.

ماده ۵۱- با رعایت بند (۳) ماده (۸)، انجام اصلاحات نگارشی و نظایر آن بدون اجازه پدیدآورنده مجاز است.

ب- قراردادهای مربوط به آثار شنیداری - دیداری

ماده ۵۲- قرارداد تهیه اثر شنیداری - دیداری قراردادی است که به موجب آن تهیه کننده ضمن مدیریت ساخت، ملزم به تأمین هزینه‌های خلق اثری می‌گردد که پدیدآورنده متعهد به خلق آن شده است.

تبصره - انعقاد قرارداد به منزله انتقال تمام حقوق مادی اثر خلق شده به تهیه کننده است، مگر در مواردی که خلاف آن در قرارداد تصریح شده باشد.

ماده ۵۳- در صورت تعدد تهیه کنندگان و عدم امکان تمیز سهم هر یک از آنان، حقوق آنان نسبت به اثر مشاع خواهد بود.

ماده ۵۴- بعد از تکمیل ساخت اثر شنیداری - دیداری، از بین بردن نسخه اصلی آن یا ایجاد هرگونه تغییر در تمام یا بخشهایی از آن توسط تهیه کننده نیازمند کسب اجازه از پدیدآورنده یا پدیدآورندگان است، مگر به گونه دیگر توافق شده باشد.

تبصره - کامل بودن اثر با تراضی کارگردان و سایر پدیدآورندگان از یک سو و تهیه کننده از سوی دیگر مشخص می شود.

ماده ۵۵- هر یک از پدیدآورندگان آثار مندرج در یک اثر شنیداری - دیداری می‌توانند به طور جداگانه از اثر خویش بهره‌برداری نمایند، بدون اینکه خدشه‌ای به حقوق تهیه کننده آن وارد آید.

بخش سوم - حقوق مرتبط

ماده ۵۶- حقوق مرتبط حقوقی است که طبق این قانون منحصراً به اجراکنندگان، تولیدکنندگان حاملهای شنیداری و سازمان‌های پخش رادیو - تلویزیونی تعلق می‌گیرد.

ماده ۵۷- اعمال حقوق انحصاری موضوع این بخش، هیچ خدشه‌ای به حقوق پدیدآورندگان آثار مورد حمایت این قانون وارد نمی‌آورد.

فصل اول - حقوق اجراکنندگان

مبحث اول - انواع حقوق

گفتار اول - حقوق مادی

ماده ۵۸- اجراکنندگان دارای حق انحصاری انجام یا اجازه انجام دادن فعالیت‌های زیر در مورد هر اجرای خود می‌باشند:

۱- پخش رادیو - تلویزیونی یا سایر روشهای ارسال عمومی اجراء به استثنای موارد زیر:

الف - هرگاه پخش رادیو - تلویزیونی یا سایر صور ارسال عمومی اجراء از روی نسخه تثبیت شده‌ای صورت گیرد که اجراکننده اجازه تثبیت آن را داده باشد.

ب - باز پخش اجرای پخش شده توسط همان سازمان پخش رادیو - تلویزیونی صورت گرفته باشد که ابتدا آن اجراء را پخش نموده یا اجازه بازپخش آن را داده باشد.

۲- تثبیت اجرائی که تثبیت نشده است.

۳- تکثیر اجرای تثبیت شده به هر روش و شکلی که باشد.

۴- نخستین توزیع عمومی مجاز اجرای تثبیت شده یا نسخه تکثیر شده آن

۵- اجاره یا عاریه اصل یا نسخه‌های تکثیر شده از اجرای تثبیت شده به عموم حتی پس از نخستین توزیع مجاز آن

در ایران

۶- در معرض استفاده عموم قرار دادن اجرای تثبیت شده

تبصره ۱- چنانچه اجراکننده تثبیت اجرای خود را در یک حامل شنیداری - دیداری اجازه داده باشد، مفاد این ماده

اعمال نخواهد شد.

تبصره ۲- صرف انعقاد قرارداد تثبیت به منزله انتقال حقوق مادی اجراکننده به تولیدکننده می‌باشد، مگر اینکه بر

خلاف آن توافق شده باشد.

تبصره ۳- اجرای حقوق موضوع این ماده در صورتی است که به طور کتبی برخلاف آن توافق نشده باشد.

گفتار دوم - حقوق معنوی

ماده ۵۹- اجراکننده علاوه بر حقوق مادی حتی پس از انتقال آن از حقوق معنوی زیر برخوردار است:

۱- در اجرای زنده یا تثبیت شده خود، نام واقعی یا مستعار وی به عنوان اجراکننده ذکر شود، مگر اینکه در شیوه

اجراء یا شیوه استفاده از اجرای تثبیت شده حسب مورد ذکر نام اجراکننده ممکن نبوده یا به نحو دیگری توافق شده باشد.

۲- از هر گونه تغییر غیرمعارفی که عرفاً به اعتبار و شهرت او لطمه وارد سازد، جلوگیری یا در مراجع صالح

اعتراض نماید.

مبحث دوم - مدت حمایت

ماده ۶۰- حقوق مادی اجراکننده تا پایان پنجاهمین سال پس از سالی که اجراء در آن سال تثبیت شده یا در صورتی

که نسخه تثبیت شده‌ای وجود نداشته باشد، پس از پایان سالی که اجراء در آن اتفاق افتاده است، حمایت می‌شود.

ماده ۶۱- مفاد ماده (۱۳) درباره حقوق معنوی اجراکننده قابل اعمال است.

فصل دوم - حقوق تولیدکنندگان حامل‌های شنیداری

مبحث اول - حقوق مادی

ماده ۶۲- تولیدکننده حامل شنیداری دارای حق انحصاری انجام یا اجازه انجام دادن فعالیت‌های زیر است:

۱- تکثیر حامل شنیداری به هر روش و شکل با هدف انتفاع اقتصادی و یا عدم زیان غیرمتمعارف برای پدیدآورنده

۲- نخستین توزیع عمومی اصل یا نسخه تکثیرشده حامل شنیداری

۳- اجاره یا عاریه اصل یا نسخه تکثیرشده حامل شنیداری به عموم حتی پس از نخستین توزیع عمومی مجاز آن

۴- در معرض استفاده عموم قرار دادن حامل شنیداری

ماده ۶۳- چنانچه حامل شنیداری که برای مقاصد تجاری منتشر گردیده است یا نسخه تکثیر چنین حاملی به طور

مستقیم در پخش رادیو - تلویزیونی یا سایر روشهای ارسال عمومی بکار رود یا برای عموم به اجراء درآید، استفاده‌کننده

باید اجرت عادلانه‌ای به تولیدکننده حامل شنیداری بپردازد.

تبصره ۱- پنجاه درصد (۵۰٪) از اجرت مذکور به اجراکننده پرداخت می‌گردد، جز در مواردی که خلاف آن بین

اجراکننده و تولیدکننده حامل شنیداری توافق شده باشد.

تبصره ۲- حق اجرت عادلانه موضوع این ماده از تاریخ انتشار حامل شنیداری تا پایان دهمین سال کامل پس از

سال انتشار آن مورد حمایت می‌باشد.

ماده ۶۴- در اجرای ماده قبل، آن دسته از حامل‌های شنیداری که محتوای آنها با استفاده از دستگاههای باسیم یا

بی‌سیم به گونه‌ای در دسترس عموم قرار گیرد که افراد بتوانند در هر مکان یا زمانی که خود انتخاب می‌نمایند به آن

دسترسی داشته باشند، چنین تلقی می‌شود که حامل‌های شنیداری مذکور برای مقاصد تجاری منتشر شده‌اند.

مبحث دوم - مدت حمایت

ماده ۶۵- حقوق مذکور در این فصل از تاریخ انتشار حامل شنیداری تا پایان دهمین سال کامل پس از سالی که

حامل شنیداری منتشر گردیده و در صورت عدم انتشار، تا پایان دهمین سال کامل پس از سالی است که حامل شنیداری

تثبیت شده است، قابل حمایت است.

فصل سوم - سازمان‌های پخش رادیو - تلویزیونی

مبحث اول - حقوق مادی

ماده ۶۶- سازمان پخش رادیو - تلویزیونی دارای حق انحصاری انجام یا اجازه انجام دادن هر یک از فعالیت‌های

زیر می‌باشد:

- ۱- برنامه‌های پخش شده خود را به هر شکل و روشی بازپخش نماید.
  - ۲- برنامه‌های پخش شده خود را تثبیت نماید.
  - ۳- برنامه‌های تثبیت شده خود را به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به هر روش و شکلی تکثیر نماید.
  - ۴- برنامه‌های خود را با استفاده از سایر روشهای ارسال عمومی، برای عموم ارسال نماید.
  - ۵- نسخه‌های اصلی یا تکثیرشده برنامه‌های تثبیت شده خود را برای عموم از طریق فروش یا سایر صور انتقال، توزیع نماید یا به عموم اجاره یا عاریه دهد.
  - ۶- نسخه‌های اصلی یا تکثیرشده برنامه‌های تثبیت شده خود را با استفاده از دستگاههای باسیم یا بی‌سیم در دسترس عموم قرار دهد به گونه‌ای که عموم بتوانند از هر مکان یا در هر زمان که خود انتخاب می‌کنند به آن دسترسی داشته باشند.
- تبصره- سیگنال‌های حامل برنامه‌های سازمان رادیو - تلویزیونی، قبل از پخش برنامه برای عموم نیز مورد حمایت این قانون می‌باشد.

مبحث دوم - مدت حمایت

- ماده ۶۷- حقوق مذکور در ماده (۶۶) از تاریخ اولین پخش برنامه رادیو - تلویزیونی تا پایان دهمین سال کامل پس از سال پخش برنامه رادیو - تلویزیونی مورد حمایت می‌باشد.

بخش چهارم - مقررات خاص در مورد نرم افزار

فصل اول - انواع حقوق

- ماده ۶۸- دارنده حق در نرم افزار یا اجزای آن حق انحصاری انجام یا اجازه انجام دادن امور زیر را دارد:
- ۱- تکثیر ناپایدار یا دائمی اثر با هر وسیله و در هر شکل، خواه به صورت کلی یا جزئی
  - ۲- ایجاد هرگونه اثر اشتقاقی
  - ۳- هر شکل از توزیع از جمله اجاره اصل یا نسخه‌های نرم افزار
  - ۴- در اختیار عموم قراردادن اثر
- ماده ۶۹- مفاد ماده (۸) در خصوص نرم افزار و برنامه رایانه‌ای نیز رعایت می‌گردد.

فصل دوم - استثنائات

مبحث اول - استثنائات حقوق مادی نرم افزارها

گفتار اول: تکثیر ناپایدار

ماده ۷۰- احکام تکثیر ناپایدار موضوع ماده (۲۴) در خصوص نرم افزارهای رایانه‌ای نیز جاری است.

تبصره- برای عرضه و انتشار نرم افزار، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ضمن بررسی محتوا و عدم مغایرت آن با اخلاق اسلامی و عفت عمومی و سلامت شخصیت کودکان و نوجوانان از جهت فنی تأییدیه لازم را از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات دریافت می‌کند.

گفتار دوم - تکثیر و اقتباس

ماده ۷۱- خریدار نسخه‌ای از نرم افزار می‌تواند به منظور تهیه نسخه پشتیبان به تعداد موردنیاز از اثر تکثیر نماید؛ به شرط اینکه این عمل برای تضمین استفاده آتی از نرم افزار لازم باشد. در صورت واگذاری نسخه به دیگری، انتقال نسخه پشتیبان نیز به او الزامی است. هرگونه شرط خلاف در قرارداد انتقال مالکیت نسخه نرم افزار باطل است.

تبصره - استفاده همزمان از نسخه اصل و پشتیبان منتقل‌الیه تابع شرایط مندرج در قرارداد است.

ماده ۷۲- خریدار نرم افزار و یا کاربر مجاز از سوی وی می‌تواند در صورت بروز هرگونه اشکال در نرم افزار خریداری شده برای اشکال‌یابی و اشکال‌زدایی از آن، نسخه‌ای از نرم افزار را تکثیر یا از آن اقتباس نماید.

ماده ۷۳- خریدار مکلف است در صورت متفی شدن مالکیت وی به هر دلیل، نسبت به نابود کردن نسخ پشتیبان، تکثیرشده یا اقتباس‌شده و یا واگذاری آنها به منتقل‌الیه بعدی اقدام نماید.

گفتار سوم - مهندسی معکوس

ماده ۷۴- مهندسی معکوس برنامه رایانه‌ای یا هرگونه تجزیه بخش‌هایی از آن یا ترجمه آن به منظور کشف اطلاعات فنی درون برنامه جهت ایجاد برنامه رایانه‌ای سازگار بدون کسب اجازه از دارنده برنامه، مشروط بر آنکه به منافع مشروع دارنده حق، ضرر و زیان غیرقابل جبرانی وارد ننماید و به بهره‌برداری از برنامه آسیب نرساند، مجاز است.

مبحث دوم- استثنائات حقوق معنوی

ماده ۷۵- خریدار برنامه رایانه‌ای یا کاربر مجاز از سوی وی می‌تواند تغییراتی در آن جهت رفع اشکال بدهد، مشروط بر اینکه به حیثیت یا شهرت پدیدآورنده آسیب نرساند و با بهره‌برداری عادی از اثر منافاتی نداشته باشد.

ماده ۷۶- نسبت به نرم افزار و برنامه رایانه‌ای که حقوق مادی آنها واگذار شده است، جز در موردی که شرط مخالفی به نفع پدیدآورنده شده باشد، انتقال‌گیرنده مجاز به تغییر و توسعه می‌باشد؛ مشروط به اینکه به حیثیت و یا شهرت پدیدآورنده لطمه‌ای وارد نسازد.

ماده ۷۷- حقوق مادی و معنوی نرم افزار یا برنامه رایانه‌ای جدید که بر مبنای نرم افزار یا برنامه رایانه‌ای دیگر پدید می‌آید، بدون اینکه خدشه‌ای به حقوق دارنده اثر اصلی وارد نماید، متعلق به پدیدآورنده اثر جدید است.

فصل سوم - مدت حمایت و دارنده نخستین

مبحث اول - مدت حمایت

ماده ۷۸- مدت حمایت از برنامه رایانه‌ای تا پنجاه سال از تاریخ خلق یا انتشار هر کدام که آخرین تاریخ باشد، است. تبصره - مدت حمایت در اثر پدیدآمده خودکار، تا پنجاه سال پس از خلق اثر است.

مبحث دوم - دارنده نخستین

ماده ۷۹- دارنده نخستین در اثر پدیدآمده توسط رایانه، شخصی است که عرفاً نقش تعیین‌کننده در خلق اثر داشته است. تبصره - در خصوص نرم افزار ناشی از استخدام و سفارش مفاد ماده (۳۶) نیز رعایت می‌گردد.

بخش پنجم - ضمانت اجراء

فصل اول - اقدامات موقت، تأمین و گمرکی

مبحث اول - اقدامات موقت و تأمین

ماده ۸۰- مراجع قضائی بر اساس احکام مقرر در قوانین آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) - مصوب ۱۳۷۹- و آیین دادرسی کیفری - مصوب ۱۳۹۲- و اوضاع و احوال حاکم بر دعوی می‌توانند به تناسب مورد، اقدامات زیر را به عمل آورند:

۱- صدور دستور موقت مبنی بر منع انجام هرگونه عملی که نقض حقوق مورد حمایت این قانون محسوب می‌گردد.

۲- صدور دستور توقیف نسخه‌های آثار مورد حمایت این قانون و نیز حامله‌های شنیداری که بدون اجازه دارنده حقوق، تولید یا وارد کشور شده‌اند یا در حال تولید یا ورود به کشور باشند، مشروط بر اینکه تولید یا ورود این نسخه‌ها منوط به کسب اجازه از دارنده حقوق باشد.

۳- صدور دستور توقیف ابزارهای ساخت نسخه‌های مذکور، مدارک، حساب‌ها یا اوراق تجاری مربوط به این گونه نسخه‌ها و صدور دستور منع بسته بندی نسخه‌ها

مبحث دوم - اقدامات گمرکی

ماده ۸۱- مقررات گمرکی مربوط به ترخیص کالاهایی که به طور آشکار یا مستند به قرائن و شواهد کافی گمان می‌رود به طور غیر مجاز در خارج از کشور تهیه یا تکثیر شده و وارد کشور شده‌اند در خصوص کالاهای وارداتی که در زمره آثار مورد حمایت این قانون باشند و نیز در مورد ابزارهای ساخت آنها لازم الاجراست. در اجرای این ماده گمرک

جمهوری اسلامی ایران می‌تواند رسماً بدون وجود شاکی خصوصی و یا قبل از شکایت شاکی خصوصی و صدور دستور مقام قضائی، مقررات گمرکی را در خصوص این‌گونه کالاها و ابزارهای ساخت و تکثیر آنها به عنوان کالاهای غیرمجاز وارداتی به کشور اعمال نماید.

ماده ۸۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است به تقاضای دارنده حق و با دستور مقامات قضائی، به توقیف اشیاء غیرمجاز مذکور در مواد این قانون که به کشور وارد یا از کشور صادر می‌شوند، اقدام کند. صدور دستور موقت از سوی مقامات قضائی منوط به اخذ تأمین مناسب براساس احکام مقرر در قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) - مصوب ۱۳۷۹ - جهت حفظ حقوق طرف مقابل است.

ماده ۸۳- در اجرای ماده (۸۲) این قانون، گمرک جمهوری اسلامی ایران باید ظرف سه روز از تاریخ توقیف، مراتب را به متقاضی توقیف و شخصی که کالا را به گمرک ارائه کرده است، به طور رسمی اعلام نماید.

ماده ۸۴- دارنده حق موظف است ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ دستور توقیف در مراجع قضائی صلاحیت‌دار طرح دعوا نماید و گواهی لازم را به گمرک جمهوری اسلامی ایران ارائه کند، در غیر این صورت، گمرک رفع توقیف خواهد کرد. دادگاه می‌تواند در مواردی که برای تأخیر عذر موجهی وجود داشته باشد، توقیف را برای ده روز دیگر تمدید نماید.

ماده ۸۵- چنانچه دارنده حق تقاضا یا دعوای خود را مسترد نماید، دادگاه مکلف است مراتب رفع توقیف را به گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام نماید.

ماده ۸۶- در صورتی که برابر ماده (۸۴) اقامه دعوی نشود و یا در صورت اقامه دعوی، ادعای خواهان رد شود، متقاضی دستور توقیف به جبران خسارتی که طرف دعوی در اجرای دستور توقیف متحمل شده است، محکوم می‌شود.

ماده ۸۷- شیوه‌های اعتراض به توقیف و سایر احکام دستور موقت، تابع احکام مقرر در قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) - مصوب ۱۳۷۹ - می‌باشد.

ماده ۸۸- تعیین تکلیف کالاهای موضوع ماده (۸۲) از جهت نگهداری و فروش قبل از صدور حکم قطعی با رعایت قوانین مربوط حسب مورد با دادگاهی است که دستور توقیف صادر کرده است.

فصل دوم - ضمانت اجرای کیفری و مدنی

مبحث اول - ضمانت اجرای کیفری

ماده ۸۹- هر کس حقوق مادی یا معنوی مورد حمایت این قانون را در غیر موارد مذکور در این مبحث از روی علم و عمد نقض نماید، به پرداخت جزای نقدی از پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و یا حسب مورد به محرومیت از اشتغال به کسب و فعالیت‌های موضوع این قانون از دو تا ده سال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۹۰- هر شخصی که به صورت غیرمجاز تدابیر حفاظتی پیش‌بینی شده جهت معانعت از نقض حقوق مقرر در این قانون را بی اثر سازد، به مجازات مقرر در ماده (۸۹) محکوم می‌گردد.

ماده ۹۱- چنانچه واسطه‌های نشر و تکثیر از روی علم و عمد، نقض حقوق مقرر در این قانون توسط دیگران را تسهیل نمایند و یا با اقدامات فنی متعارف و بازدارنده از اقدامات ناقضانه توسط کاربران جلوگیری نکرده باشند به پرداخت جزای نقدی از پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و یا حسب مورد به محرومیت از اشتغال به کسب و فعالیت‌های موضوع این قانون از دو تا ده سال یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد.

ماده ۹۲- هر کس به ساخت، ورود، تکثیر، نشر، توزیع، فروش، اجاره، تبلیغ و هرگونه در اختیار نهادن ابزارهای سخت افزاری و نرم افزاری که کارکرد انحصاری آن نقض حقوق مورد حمایت این قانون یا بی اثر کردن اقدامات فنی حمایت می‌باشد مبادرت نماید، به پرداخت جزای نقدی از پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و یا حسب مورد به محرومیت از اشتغال به کسب و فعالیت‌های موضوع این قانون از دو تا ده سال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۹۳- در موارد زیر، چنانچه جرائم موضوع این قانون به نام شخص حقوقی و در راستای منافع آن ارتکاب یابد، شخص حقوقی دارای مسئولیت کیفری می‌باشد:

- ۱- هرگاه هر یک از مدیران شخص حقوقی مرتکب جرم موضوع این قانون شود.
- ۲- هرگاه هر یک از مدیران شخص حقوقی دستور ارتکاب جرم موضوع این قانون را صادر کند.
- ۳- هرگاه یکی از کارمندان شخص حقوقی با اطلاع مدیر یا در اثر عدم نظارت وی، مرتکب جرم موضوع این قانون شود.
- ۴- هرگاه بنا به تصمیم شخص حقوقی تمام یا قسمتی از فعالیت آن به ارتکاب جرائم موضوع این قانون اختصاص یافته باشد.

تبصره - مسئولیت کیفری شخص حقوقی مانع مجازات مرتکب نخواهد بود و در صورت نبود شرایط صدر ماده و عدم انتساب جرم به شخص حقوقی فقط شخص حقیقی مسؤل خواهد بود.

ماده ۹۴- شخص حقوقی موضوع ماده فوق، حسب مورد به تمام یا یکی از مجازات‌های زیر محکوم می‌شود:

- ۱- جزای نقدی مذکور در مواد این مبحث،
- ۲- تعلیق موقت تمام یا قسمتی از فعالیت‌های شخص حقوقی یا تعلیق دائم آن بخش از فعالیت‌ها که متضمن نقض حق می‌باشد.

۳- در صورتی که عمل ارتكابی شخص حقوقی مشمول عنوان جرائم سازمان‌یافته باشد، دادگاه علاوه بر حکم به انحلال آن، شخص حقوقی را به جزای نقدی مقرر نیز محکوم می‌نماید.

ماده ۹۵- چنانچه جرائم موضوع این قانون سازمان‌یافته ارتكاب یابند هر یک از مرتکبان حسب مورد علاوه بر مجازات‌های مندرج در مواد قبل، به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌شوند.

ماده ۹۶- دادگاه می‌تواند به تقاضای محکوم‌له و با هزینه محکوم‌علیه، دستور انتشار مفاد حکم قطعی را در یکی از روزنامه‌ها به انتخاب محکوم‌له صادر نماید.

ماده ۹۷- هرگاه نقض‌کننده حق، ظرف مدت پنج سال از تاریخ اجرای حکم دوباره حقوق مورد حمایت این قانون را نقض نماید، دادگاه می‌تواند مجازات را تا دو برابر حداکثر مجازات مذکور در مواد مربوط تشدید نماید.

ماده ۹۸- دادگاه میزان مجازات را با توجه به اوضاع و احوال حاکم بر دعوی به ویژه اهداف تجاری عمل و میزان منافع کسب شده و ضرر و زیان ناشی از نقض حقوق تعیین می‌کند. محرومیت از اشتغال موضوع مواد این فصل، همراه با ابطال پروانه و مجوز کسب و فعالیت و عدم صدور مجوز برای مدت مربوط می‌باشد.

ماده ۹۹- شروع به ارتكاب جرایم موضوع این قانون جرم محسوب و مرتکب به حداقل مجازات مقرر در مواد مربوط محکوم می‌گردد.

ماده ۱۰۰- تعقیب جرائم مذکور در این قانون منوط به شکایت شاکی خصوصی است و با گذشت او تعقیب یا اجرای حکم موقوف می‌شود. جرائم موضوع ماده (۹۵) از شمول این حکم مستثنی می‌باشند.

مبحث دوم - ضمانت اجرای مدنی

ماده ۱۰۱- دارنده حقوق مورد حمایت این قانون می‌تواند مستقل از دعوی کیفری یا به تبع آن، جبران خسارت مادی و معنوی ناشی از نقض حقوق خود را از ناقض یا ناقضان حقوق از طریق طرح دعوی حقوقی مطالبه نماید. میزان خسارت بر اساس قواعد عمومی و با توجه به اهمیت و میزان زیان مادی و معنوی وارده به دارنده حق و میزان منافی که شخص نقض‌کننده از طریق نقض حقوق کسب کرده و نیز منافع مسلمی که دارنده حق از آن محروم شده است، تعیین می‌شود.

ماده ۱۰۲- مرجع قضائی مکلف است به تقاضای دارنده حق نسخه‌های غیرقانونی را از چرخه تجاری خارج نماید و در صورتی که نسبت به نحوه استفاده از آثار مذکور میان مرتکب و صاحب حق تراضی حاصل نشود، آنها را معدوم و یا به درخواست ذی‌نفع به عنوان جبران تمام یا بخشی از خسارات وارده به زیان‌دیده تحویل می‌دهد. این حکم نسبت به اشخاص ثالثی که نسخه‌های یادشده را بدون آگاهی از غیرمجاز بودن آن برای استفاده‌های شخصی تحصیل کرده باشند، اعمال نمی‌گردد.

ماده ۱۰۳- در مواردی که تخلف از این قانون مطابق ماده (۹۳) توسط اشخاص حقوقی انجام گیرد، خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران و در صورت عدم کفایت اموال شخص حقوقی به تنهایی، باقیمانده از اموال ناقض یا ناقضان جبران می‌شود.

بخش ششم - سایر مقررات

فصل اول - ثبت آثار

ماده ۱۰۴- ثبت آثار موضوع این قانون اختیاری است و پدیدآورندگان می‌توانند اثر و نشانه ویژه آن را مطابق آیین‌نامه‌های مربوط به ثبت برسانند.

تبصره- ثبت آثار ادبی - هنری اصیل موضوع این قانون پس از بررسی‌های اولیه و مقایسه اجمالی آن با آثار ثبت‌شده موجود در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فقدان دلیلی بر عدم صحت اطلاعات ارائه‌شده و فقدان سابقه ثبتی آن مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۱۰۵- با رعایت شرایط مقرر در قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری - مصوب ۱۳۸۶- نرم‌افزار به عنوان اختراع شناخته می‌شود. برای بررسی نرم‌افزارهای مدعی اختراع، "کارگروه اختراع نرم افزار" مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شورای عالی انفورماتیک کشور و سازمان نظام مهندسی فناوری اطلاعات و ارتباطات تشکیل می‌شود که ریاست آن به پیشنهاد دبیر شورای مذکور توسط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تعیین می‌گردد. مدت عضویت اعضای کارگروه مذکور دو سال و تمدید عضویت آنان بلامانع می‌باشد.

تبصره - ثبت نرم‌افزار به عنوان اثر ادبی- هنری نیاز به تأییدیه فنی ندارد و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌تواند به منظور حفظ حقوق پدیدآورنده، بدون هرگونه استعلامی فقط با بررسی اجمالی نرم افزار، آن را با رعایت مفاد این ماده ثبت کند.

ماده ۱۰۶- ثبت اثر اماره پدیدآورنده بودن متقاضی ثبت است، مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

ماده ۱۰۷- مرجع ثبت باید مشخصات مربوط به آثار ثبت‌شده را به نحوی در سوابق خود طراحی و منعکس نماید که هر شخصی بتواند بدون هیچ‌گونه محدودیتی به آن دسترسی یابد و هر ذی‌نفع می‌تواند از مراجع ذی‌صلاح قانونی ابطال گواهی ثبت صادرشده به نام متقاضی ثبت اثر را درخواست نماید.

فصل دوم - قلمرو اجراء

ماده ۱۰۸- مقررات این قانون محدود به قلمرو جمهوری اسلامی ایران بوده و فقط در خصوص آثار زیر قابل اجراء است:

- ۱- آثار پدیدآورندگان یا اجراکنندگان که تبعه ایران هستند.
- ۲- آثاری که برای نخستین بار در ایران منتشر یا اجراء می‌شوند و قبلاً در هیچ کشوری منتشر یا اجراء نشده باشند.
- ۳- آثار معماری که در ایران بنا شده‌اند و آثار هنری که در بناهای واقع در ایران به کار رفته‌اند.

فصل سوم - مقررات انتقالی و نهائی

ماده ۱۰۹- اثری که ذاتاً قابل حمایت نبوده یا مدت حمایت قانونی آن منقضی شده در صورتی که مغایر نظم عمومی نباشد، استفاده از آن برای عموم آزاد است.

ماده ۱۱۰- مقررات این قانون شامل آثار متعلق به زمان قبل از لازم‌الاجراء شدن این قانون نیز خواهد شد، مشروط بر آنکه مدت حمایت از آنها طبق قوانین قبلی منقضی نشده باشد.

تبصره- اجراها، حاملهای شنیداری و برنامه‌های رادیو-تلویزیونی قبل از لازم‌الاجراء شدن این قانون مورد حمایت این قانون می‌باشند و در صورتی که مطابق مقررات این قانون مدت حمایت از آنها منقضی نشده باشد نسبت به مدت باقیمانده مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۱۱۱- قراردادهای منعقدشده قبل از لازم‌الاجراء شدن این قانون تابع قانون حاکم در زمان انعقاد می‌باشند.

ماده ۱۱۲- رسیدگی به دعاوی موضوع این قانون در صلاحیت محاکم عمومی کشور می‌باشد. رئیس قوه قضائیه می‌تواند شعبه یا شعب خاصی از دادگاههای عمومی را جهت رسیدگی به دعاوی موضوع این قانون تعیین نماید.

ماده ۱۱۳- دادگاهها موظفند حسب درخواست شاکی خصوصی در دعاوی مربوط به نقض حقوق مادی و معنوی موضوع این قانون، توأمان به آنها رسیدگی کنند.

ماده ۱۱۴- تصدی امور مربوط به حقوق مالکیت‌های ادبی - هنری و حقوق مرتبط به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

تبصره- تعیین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مالکیت فکری و مرجع ملی این قانون با هیأت وزیران می‌باشد.

ماده ۱۱۵- به منظور حفظ و اجرای حقوق صاحبان آثار مورد حمایت این قانون، مؤسسات مدیریت جمعی با ماهیت غیردولتی و بر اساس مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌گردد. نحوه تأسیس، فعالیت، نظارت، حمایت و

چگونگی رسیدگی به تخلفات و اختلافات آنها در آیین‌نامه اجرائی این ماده که ظرف مدت شش‌ماه توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، پیش‌بینی خواهد شد.

ماده ۱۱۶- نظام صنفی رایانه‌ای موضوع ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای - مصوب ۱۳۷۹- و اختیارات آن با تغییر نام به سازمان نظام مهندسی فناوری اطلاعات و ارتباطات ابقاء و مجازات‌های مربوط به تخلفات صنفی مربوط به حوزه رایانه‌ای برابر مجازات‌های یادشده در قانون نظام صنفی کشور - مصوب ۱۳۸۲- و اصلاحیه‌های بعدی آن می‌باشد.

ماده ۱۱۷- آیین‌نامه اجرائی این قانون شامل مواردی از قبیل تشریفات ثبت آثار و هزینه‌های مربوط توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری و ارتباطات و فناوری اطلاعات ظرف مدت شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۸- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان- مصوب ۱۳۴۸- با اصلاحات بعدی، قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی- مصوب ۱۳۵۲-، قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای - مصوب ۱۳۷۹- و ماده (۶۲) به جز تبصره (۲) آن و مواد (۶۳) و (۷۴) قانون تجارت الکترونیکی - مصوب ۱۳۸۲- لغو می‌شوند.

رییس جمهور

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

وزیر دادگستری

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه حمایت از مالکیت فکری تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

می‌باشد.

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در لایحه تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- موضوع و عنوان مشخص دارد

ندارد

دوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد

ندارد

سوم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد

ندارد

ب- ماده ۱۳۶- امضاء مقامات مسؤول را دارد

ندارد

ج- ماده ۱۴۲- لایحه تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده می‌باشد.

می‌باشد.

بیش از یک موضوع

مواد متعدد

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

لایحه تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

لایحه تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

لایحه تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی):

الف- لایحه تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۲۲- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رای نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- لایحه تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- باتوجه به اینکه در ماده (۹۶) لایحه به انتشار حکم محکومیت اشاره شده است، پیشنهاد می شود انتشار حکم محکومیت قطعی، به عنوان یکی از مجازاتهای مقرر در ماده (۹۴) منظور شود.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراما در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می گردد:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص لایحه تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص لایحه تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد هفت برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین
سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف- دلایل و ضرورت قانونگذاری

در ماده (۱۱۸) لایحه مناسب است ابقای تبصره (۲) ماده (۶۲) قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲ در قالب الحاق به یک ماده از آن قانون یا ماده مستقل تنظیم شود.

ب- سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی حمایت از مالکیت فکری

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض
۱	قانون حمایت از حقوق پدید آورندگان نرم افزارهای رایانه‌ای	۱۳۷۹/۱۰/۱۴	کل مواد	
۲	قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان	۱۳۴۸/۱۰/۱۱	کل مواد	
۳	قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی	۱۳۵۲/۱۰/۱۶	کل مواد	
۴	قانون تجارت الکترونیکی	۱۳۸۲/۱۰/۱۷	۶۲، ۶۳، ۷۴	
۵	قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجاری	۱۳۸۶/۸/۷	کل مواد	
۶	قانون آیین دادرسی کیفری	۱۳۹۲/۱۲/۴	کل مواد	
۷	قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی)	۱۳۷۹، ۱۰، ۲۱	کل مواد	
۸	قانون امور گمرکی	۱۳۹۰/۸/۲۲	کل مواد	
۹	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی	۱۳۸۰/۷/۴	کل مواد	

قانون حمایت از حقوق پدید آورندگان نرم افزارهای رایانه‌ای

ماده ۱ - حق نشر، عرضه، اجرا و حق بهره برداری مادی و معنوی نرم افزار رایانه‌ای متعلق به پدید آورنده آن است. نحوه تدوین و ارائه داده‌ها در محیط قابل پردازش رایانه‌ای نیز مشمول احکام نرم افزار خواهد بود. مدت حقوق مادی سی (۳۰) سال از تاریخ پدید آوردن نرم افزار و مدت حقوق معنوی نامحدود است.

ماده ۲ - در صورت وجود شرایط مقرر در قانون ثبت علائم و اختراعات، نرم افزار به عنوان اختراع شناخته می‌شود، آئین نامه مربوط به این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳ - نام، عنوان و نشانه ویژه‌ای که معرف نرم افزار است از حمایت این قانون برخوردار است و هیچ کس نمی‌تواند آنها را برای نرم افزار دیگری از همان نوع یا مانند آن به ترتیبی که القای شبهه کند بکار برد در غیر این صورت به مجازات مقرر در ماده (۱۳) این قانون محکوم خواهد شد.

ماده ۴ - حقوق ناشی از آن بخش از نرم افزاری که به واسطه نرم افزارهای دیگر پدید می‌آید متعلق به دارنده حقوق نرم افزارهای واسط نیست.

ماده ۵ - پدید آوردن نرم افزارهای مکمل و سازگار با دیگر نرم افزارها با رعایت حقوق مادی نرم افزارهای اولیه مجاز است.

ماده ۶ - پدید آوردن نرم افزارها ممکن است ناشی از استخدام یا قرارداد باشد در این صورت :

الف - باید نام پدید آورنده توسط متقاضی ثبت به مراجع یاد شده در این قانون به منظور صدور گواهی ثبت، اعلام شود.

ب - اگر هدف از استخدام یا انعقاد قرارداد، پدید آوردن نرم‌افزار مورد نظر بوده و یا پدید آوردن آن جزء موضوع قرارداد باشد، حقوق مادی مربوطه حق تغییر و توسعه نرم‌افزار متعلق به استخدام کننده یا کارفرما است، مگر اینکه در قرارداد به صورت دیگری پیش بینی شده باشد.

ماده ۷ - تهیه نسخه‌های پشتیبان و همچنین تکثیر نرم‌افزاری که به طریق مجاز برای استفاده شخصی تهیه شده است چنانچه به طور همزمان مورد استفاده قرار نگیرد، بلامانع است.

ماده ۸ - ثبت نرم‌افزارهای موضوع مواد (۱) و (۲) این قانون پس از صدور تأییدیه فنی توسط شورای عالی انفورماتیک حسب مورد توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا مرجع ثبت شرکتها انجام می‌پذیرد.

ماده ۹ - دعوای نقض حقوق مورد حمایت این قانون، در صورتی در مراجع قضایی مسموع است که پیش از اقامه دعوی، تأییدیه فنی صادر شده در ماده (۸) این قانون صادر شده باشد. در مورد حق اختراع، علاوه بر تأییدیه مزبور، تقاضای ثبت نیز باید به مرجع ذی ربط تسلیم شده باشد.

ماده ۱۰ - برای صدور تأییدیه فنی موضوع ماده (۸) در مورد نرم‌افزارهایی که پدید آورنده آن مدعی اختراع بودن آن است، کمیته‌ای به نام "کمیته حق اختراع" زیر نظر شورای عالی انفورماتیک تشکیل می‌شود. اعضای این کمیته مرکب از سه کارشناس ارشد نرم‌افزار به عنوان نمایندگان شورای عالی انفورماتیک، نماینده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و یک کارشناس حقوقی به انتخاب شورای عالی انفورماتیک خواهد بود.

ماده ۱۱ - شورا مکلف است از صدور تأییدیه فنی برای نرم‌افزارهایی که به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خلاف اخلاق اسلامی و عفت عمومی و سلامت شخصیت کودکان و نوجوانان باشند خودداری کند. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید ظرف دو هفته راجع به استعمال کتبی شورای عالی انفورماتیک اعلام نظر کند.

ماده ۱۲ - به منظور حمایت عملی از حقوق یاد شده در این قانون، نظم بخشی و ساماندهی فعالیت‌های تجاری رایانه‌ای مجاز، نظام صنفی رایانه‌ای توسط اعضای صنف یاد شده تحت نظارت شورا به وجود خواهد آمد. مجازات‌های مربوط به تخلفات صنفی مربوط، برابر مجازات‌های جرایم یاد شده در لایحه قانونی امور صنفی - مصوب ۱۳۵۹.۴.۱۳ و اصلاحیه‌های آن - خواهد بود.

ماده ۱۳ - هر کس حقوق مورد حمایت این قانون را نقض نماید علاوه بر جبران خسارت به حبس از نود و یک روز تا شش ماه و جزای نقدی از ده میلیون (۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰) تا پنجاه میلیون (۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال محکوم می‌گردد.

تبصره - خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص مرتکب جرم جبران می‌شود.

ماده ۱۴ - شاکی خصوصی می‌تواند تقاضا کند مفاد حکم دادگاه در یکی از روزنامه‌ها با انتخاب و هزینه او آگهی شود.

ماده ۱۵ - رسیدگی جرم مذکور در ماده (۱۳) با شکایت شاکی خصوصی آغاز و با گذشت او موقوف می‌شود.

ماده ۱۶ - حقوق مذکور در ماده (۱) در صورتی مورد حمایت این قانون خواهد بود که موضوع برای نخستین بار در ایران تولید و توزیع شده باشد.

ماده ۱۷ - آیین‌نامه اجرایی این قانون شامل مواردی از قبیل چگونگی صدور گواهی ثبت و تأییدیه فنی و هزینه‌های مربوط همچنین نحوه تشکیل نظام صنفی رایانه‌ای، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با هماهنگی وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و دادگستری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر هفده ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹.۱۰.۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸.۱۰.۱۱

فصل یکم - تعاریف

ماده ۱ - از نظر این قانون به مؤلف و مصنف و هنرمند "پدیدآورنده" و به آن چه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می‌آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته "اثر" اطلاق می‌شود.

ماده ۲ - اثرهای مورد حمایت این قانون به شرح زیر است:

۱ - کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری

۲ - شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

- ۳- اثر سمعی و بصری به منظور اجراء در صحنه‌های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیو یا تلویزیون که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- ۴- اثر موسیقی که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- ۵- نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیایی ابتکاری و نوشته‌ها و خط‌های تزئینی و هر گونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش به صورت ساده یا ترکیبی به وجود آمده باشد.
- ۶- هر گونه پیکره (مجسمه)
- ۷- اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان
- ۸- اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.
- ۹- اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم
- ۱۰- اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد.
- ۱۱- اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.
- ۱۲- هر گونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد.
- فصل دوم - حقوق پدیدآورنده
- ماده ۳- حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و اجرای اثر و حق بهره‌برداری مادی و معنوی از نام و اثر او است.
- ماده ۴- حقوق معنوی پدیدآورنده محدود به زمان و مکان نیست و غیر قابل انتقال است.
- ماده ۵- پدیدآورنده اثرهای مورد حمایت این قانون می‌تواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد و از جمله موارد زیر به غیر واگذار نماید:
- ۱- تهیه فیلمهای سینمایی و تلویزیونی و مانند آن
  - ۲- نمایش صحنه‌ای مانند تئاتر و باله و نمایشهای دیگر
  - ۳- ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر
  - ۴- پخش از رادیو و تلویزیون و وسائل دیگر
  - ۵- ترجمه و نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ و نقاشی و عکاسی و گراور و کلیشه و قالب‌ریزی و مانند آن
  - ۶- استفاده از اثر در کارهای علمی و ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی
  - ۷- به کار بردن اثر در فراهم کردن یا پدید آوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است.
- ماده ۶- اثری که با همکاری دو یا چند پدیدآورنده به وجود آمده باشد و کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد اثر مشترک نامیده می‌شود و حقوق ناشی از آن حق مشاع پدیدآورندگان است.
- ماده ۷- نقل از اثرهایی که انتشار یافته است و استناد به آنها به مقاصد ادبی و علمی و فنی و آموزشی و تربیتی و به صورت انتقاد و تقریظ با ذکر مأخذ در حدود متعارف مجاز است.
- تبصره - ذکر مأخذ در مورد جزوه‌هایی که برای تدریس در مؤسسات آموزشی توسط معلمان آنها تهیه و تکثیر می‌شود الزامی نیست مشروط بر این که جنبه انتقادی نداشته باشد.
- ماده ۸- کتابخانه‌های عمومی و مؤسسات جمع‌آوری نشریات و مؤسسات علمی و آموزشی که به صورت غیر انتفاعی اداره می‌شوند می‌توانند طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید از اثرهای مورد حمایت این قانون از راه عکسبرداری یا طرق مشابه آن به میزان مورد نیاز و متناسب با فعالیت خود نسخه‌برداری کنند.
- ماده ۹- وزارت اطلاعات می‌تواند آثاری را که قبل از تصویب این قانون پخش کرده و یا انتشار داده است پس از تصویب این قانون نیز کماکان مورد استفاده قرار دهد.
- ماده ۱۰- وزارت آموزش و پرورش می‌تواند کتابهای درسی را که قبل از تصویب این قانون به موجب قانون کتابهای درسی چاپ و منتشر کرده است کماکان مورد استفاده قرار دهد.
- ماده ۱۱- نسخه‌برداری از اثرهای مورد حمایت این قانون مذکور در بند ۱ از ماده ۲ و ضبط برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی فقط در صورتی که

برای استفاده شخصی و غیر انتفاعی باشد مجاز است.

فصل سوم

مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت‌های قانونی دیگر

ماده ۱۲ - مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می‌شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده سی سال است و اگر وارثی وجود نداشته باشد یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار وزارت فرهنگ و هنر قرار خواهد گرفت.

تبصره - مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده ۶ این قانون سی سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود.

ماده ۱۳ - حقوق مادی اثرهایی که در نتیجه سفارش پدید می‌آید تا سی سال از تاریخ پدید آمدن اثر متعلق به سفارش دهنده است مگر آن که برای مدت کمتر یا ترتیب محدودتری توافق شده باشد.

تبصره - پاداش و جایزه نقدی و امتیازاتی که در مسابقات علمی و هنری و ادبی طبق شرایط مسابقه به آثار مورد حمایت این قانون موضوع این ماده تعلق می‌گیرد متعلق به پدیدآورنده خواهد بود.

ماده ۱۴ - انتقال گیرنده حق پدیدآورنده می‌تواند تا سی سال پس از واگذاری از این حق استفاده کند مگر این که برای مدت کمتر توافق شده باشد.

ماده ۱۵ - در مورد مواد ۱۳ و ۱۴ پس از انقضای مدتهای مندرج در آن مواد استفاده از حق مذکور در صورت حیات پدیدآورنده متعلق به خود او و در غیر این صورت تابع ترتیب مقرر در ماده ۱۲ خواهد بود.

ماده ۱۶ - در موارد زیر حقوق مادی پدیدآورنده از تاریخ نشر یا عرضه به مدت سی سال مورد حمایت این قانون خواهد بود:

۱ - اثرهای سینمایی یا عکاسی.

۲ - هر گاه اثر متعلق به شخص حقوقی باشد و یا حق استفاده از آن به شخص حقوقی واگذار شده باشد.

ماده ۱۷ - نام و عنوان و نشانه ویژه‌ای که معرف اثر است از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود و هیچ کس نمی‌تواند آنها را برای اثر دیگری از همان نوع یا مانند آن به ترتیبی که القاء شبهه کند به کار برد.

ماده ۱۸ - انتقال گیرنده و ناشر و کسانی که طبق این قانون اجازه استفاده یا استناد یا اقتباس از اثری را به منظور انتفاع دارند باید نام پدیدآورنده را با عنوان و نشانه ویژه معرف اثر همراه اثر یا روی نسخه اصلی یا نسخه‌های چاپی یا تکثیر شده به روش معمول و متداول اعلام و درج نمایند مگر این که پدیدآورنده به ترتیب دیگری موافقت کرده باشد.

ماده ۱۹ - هر گونه تغییر یا تحریف در اثرهای مورد حمایت این قانون و نشر آن بدون اجازه پدیدآورنده ممنوع است.

ماده ۲۰ - چاپخانه‌ها و بنگاه‌های ضبط صوت و کارگاهها و اشخاصی که به چاپ یا نشر یا پخش یا ضبط و یا تکثیر اثرهای مورد حمایت این قانون می‌پردازد باید شماره دفعات چاپ و تعداد نسخه کتاب یا ضبط یا تکثیر یا پخش یا انتشار و شماره مسلسل روی صفحه موسیقی و صدا را بر تمام نسخه‌هایی که پخش می‌شود با ذکر تاریخ و نام چاپخانه یا بنگاه و کارگاه مربوط بر حسب مورد درج نمایند.

ماده ۲۱ - پدیدآورندگان می‌توانند اثر و نام و عنوان و نشانه ویژه اثر خود را در مراکزی که وزارت فرهنگ و هنر با تعیین نوع آثار آگهی می‌نمایند به ثبت برسانند. آیین‌نامه چگونگی و ترتیب انجام یافتن تشریفات ثبت و همچنین مرجع پذیرفتن درخواست ثبت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ - حقوق مادی پدیدآورنده موقعی از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پخش یا نشر یا اجرا شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پخش و یا اجرا نشده باشد.

فصل چهارم - تخلفات و مجازات‌ها

ماده ۲۳ - هر کس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدیدآورنده بدون اجازه او و یا عالمأ عامداً به نام شخص دیگری غیر از پدیدآورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس تأدیبی از شش ماه تا ۳ سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۴ - هر کس بدون اجازه ترجمه دیگری را به نام خود یا دیگری چاپ و پخش و نشر کند به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵ - متخلفین از مواد ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ این قانون به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده ۲۶ - نسبت به متخلفان از مواد ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ این قانون در مواردی که به سبب سپری شدن مدت حق پدیدآورنده استفاده از اثر

بارعایت مقررات این قانون برای همگان آزاد است. وزارت فرهنگ و هنر عنوان شاکی خصوصی را خواهد داشت.

ماده ۲۷ - شاکی خصوصی می‌تواند از دادگاه صادرکننده حکم نهایی درخواست کند که مفاد حکم در یکی از روزنامه‌ها به انتخاب و هزینه او آگهی شود.

ماده ۲۸ - هر گاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزایی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد و در صورتی که اموال شخص حقوقی به تنهایی تکافو نکند مابه‌التفاوت از اموال مرتکب جرم جبران می‌شود.

ماده ۲۹ - مراجع قضایی می‌توانند ضمن رسیدگی به شکایت شاکی خصوصی نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه آثار مورد شکایت و ضبط آن دستور لازم به ضابطین دادگستری بدهند.

ماده ۳۰ - اثرهایی که پیش از تصویب این قانون پدید آمده از حمایت این قانون برخوردار است اشخاصی که بدون اجازه از اثرهای دیگران تا تاریخ تصویب این قانون استفاده یا بهره‌برداری کرده‌اند حق نشر یا اجرا یا پخش یا تکثیر یا ارائه مجدد یا فروش آن آثار را ندارند مگر به اجازه پدیدآورنده یا قائم‌مقام او با رعایت این قانون. متخلفین از حکم این ماده و همچنین کسانی که برای فرار از کیفر به تاریخ مقدم بر تصویب این قانون اثر را به چاپ‌رسانند یا ضبط یا تکثیر یا از آن بهره‌برداری کنند به کیف مقرر در ماده ۲۳ محکوم خواهند شد.

دعای و شکایاتی که قبل از تصویب این قانون در مراجع قضایی مطرح گردیده به اعتبار خود باقی است.

ماده ۳۱ - تعقیب بزه‌های مذکور در این قانون با شکایت شاکی خصوصی شروع و با گذشت او موقوف می‌شود.

ماده ۳۲ - مواد ۲۴۵ و ۲۴۶ و ۲۴۷ و ۲۴۸ قانون مجازات عمومی ملغی است.

ماده ۳۳ - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت دادگستری و وزارت اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر سی و سه ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ دوشنبه سوم آذر ماه ۱۳۴۸ در جلسه روز پنجشنبه بیازدهم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و هشت شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون اصلاح ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸

ماده واحده - ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان، مصوب ۱۳۴۸ و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد.

ماده ۱۲ - مدت استفاده از حقوق مادی پدید آورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می‌شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده پنجاه سال است و اگر وارثی وجود نداشته باشد یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار حاکم اسلامی (ولیعقیبه) قرار می‌گیرد.

تبصره - مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده (۶) این قانون پنجاه سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی و یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسید. علی لاریجانی

قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲.۱۰.۱۶

ماده ۱ - حق تکثیر یا تجدید چاپ و بهره‌برداری و نشر و پخش هر ترجمه‌ای با مترجم و یا وارث قانونی او است. مدت استفاده از این حقوق که به وارث منتقل می‌شود از تاریخ مرگ مترجم سی سال است.

حقوق مذکور در این ماده قابل انتقال به غیر است و انتقال گیرنده از نظر استفاده از این حقوق قائم‌مقام انتقال دهنده برای استفاده از بقیه مدت از این حق خواهد بود. ذکر نام مترجم در تمام موارد استفاده الزامی است.

ماده ۲ - تکثیر کتب و نشریات به همان زیان و شکلی که چاپ شده به قصد فروش یا بهره‌برداری مادی از طریق الفست یا عکسبرداری یا طرق

مشابه بدون اجازه صاحب حق ممنوع است.

ماده ۳ - نسخه برداری یا ضبط یا تکثیر آثار صوتی که بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر ضبط شده است بدون اجازه صاحبان حق یا تولیدکنندگان انحصاری یا قائم مقام قانونی آنان برای فروش ممنوع است.

حکم مذکور در این ماده شامل نسخه برداری یا ضبط یا تکثیر از برنامه های رادیو و تلویزیون یا هر گونه پخش دیگر نیز خواهد بود.

ماده ۴ - صفحات یا نوارهای موسیقی و صوتی در صورتی حمایت می شود که در روی هر نسخه یا جلد آن علامت بین المللی پ لاتین و در داخل دایره و تاریخ انتشار و نام و نشانی تولیدکننده و نماینده انحصاری و علامت تجاری ذکر شده باشد.

ماده ۵ - تکثیر و نسخه برداری از کتب و نشریات آثار صوتی موضوع مواد دو و سه این قانون به منظور استفاده در کارهای مربوط به آموزش یا تحقیقات علمی مجاز خواهد بود مشروط بر اینکه جنبه انتفاعی نداشته باشد و اجازه نسخه برداری از آنها به تصویب وزارت فرهنگ و هنر رسیده باشد.

تبصره - نسخه برداری از کتب و نشریات و آثار صوتی موضوع مواد دو و سه این قانون در صورتی که برای استفاده شخصی و خصوصی باشد بلامانع است.

ماده ۶ - در مورد تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی حمایت های مذکور در این قانون به شرط وجود عهدنامه یا معامله متقابل نسبت به اتباع سایر کشورها نیز جاری است.

ماده ۷ - اشخاصی که عالماً و عامداً مرتکب یکی از اعمال زیر شوند علاوه بر تأدیه خسارات شاکی خصوصی به حبس جنحه ای از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد:

۱ - کسانی که خلاف مقررات مواد یک و دو و سه این قانون عمل کنند.

۲ - کسانی که اشیاء مذکور در ماده ۳ را که به طور غیر مجاز در خارج تهیه شده به کشور وارد یا صادر کنند.

ماده ۸ - هر گاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزایی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد.

در صورتی که اموال شخص حقوقی به تنهایی تکافو نکند مابه التفاوت از اموال شخص حقیقی مسئول جبران می شود.

ماده ۹ - مراجع قضایی مکلفند ضمن رسیدگی به شکایت شاکی خصوصی به تقاضای او نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه کتب و نشریات و آثار صوتی موضوع شکایت و ضبط آن تصمیم مقتضی اتخاذ کنند.

ماده ۱۰ - احکام مذکور در این قانون موقعی جاری است که آثار موضوع این قانون مشمولان حمایت های مذکور در قانون حمایت حقوقی مؤلفان و مصنفان و هنرمندان نباشد در غیر این صورت مقررات قانون مزبور نسبت به آثار موضوع این قانون ملاک خواهد بود.

ماده ۱۱ - مقررات این قانون در هیچ مورد حقوق اشخاص مذکور در قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان را نفی نمی کند و محدود نمی سازد.

ماده ۱۲ - تعقیب بزه های مذکور در این قانون منوط به شکایت شاکی خصوصی است و با گذشت او تعقیب یا اجرای حکم موقوف می شود.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و یک تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه ۱۳۵۲.۹.۲۶، در جلسه روز پنجشنبه ششم دی ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷

ماده ۶۲ - حق تکثیر، اجراء و توزیع (عرضه و نشر) آثار تحت حمایت قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸.۹.۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲.۹.۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۳۷۹.۱۰.۴، به صورت «داده پیام» منحصرأدر اختیار مؤلف است. کلیه آثار و تألیفاتی که در قالب «داده پیام» می باشند، از جمله اطلاعات، نرم افزارها و برنامه های رایانه ای، ابزار و روشهای رایانه ای و پایگاههای داده و همچنین حمایت از حقوق مالکیت های فکری در بستر مبادلات الکترونیکی شامل حق اختراع، حق طراحی، حق مؤلف، حقوق مرتبط با حق مؤلف، حمایت از پایگاههای داده، حمایت از نقشه مدارهای یکپارچه قطعات الکترونیکی (Chips & Integrated Circuits) و حمایت از اسرار تجاری، مشمول قوانین مذکور در این ماده و قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰.۴.۱ و آئین نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات مصوب ۱۳۳۷.۴.۱۴ خواهد بود، منوط بر آن که امور مذکور در آن دو

قانون موافق مصوبات مجلس شورای اسلامی باشد.

تبصره ۱ - حقوق مرتبط با مالکیت ادبی و هنری (Related Rights) که پیش از این به عنوان حقوق جانبی مالکیت ادبی و هنری (Neighboring Rights) شناخته می شدند شامل حقوق مادی و معنوی برای عناصر دیگری علاوه بر مؤلف، از جمله حقوق هنرمندان مجری آثار، تولیدکنندگان صفحات صوتی و تصویری و سازمانها و مؤسسات ضبط و پخش می باشند که مشمول قوانین مصوب ۱۳۴۸.۹.۳ و ۱۳۵۲.۹.۲۶ مورد اشاره در این ماده می باشند.

تبصره ۲ - مدار یکپارچه (Integrated Circuit) یک جزء الکترونیکی با نقشه و منطقی خاص است که عملکرد و کارائی آن قابلیت جایگزینی با تعداد بسیار زیادی از اجزاء الکترونیکی متعارف را داراست. طراحی های نقشه، جانمایی و منطق این مدارها بر اساس قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰.۴.۱ و آئین نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات مصوب ۱۳۳۷.۴.۱۴ مورد حمایت می باشد.

ماده ۶۳ - اصنام موقت تکثیر، اجراء و توزیع اثر که جزء لاینفک فراگرد فنی پردازش داده پیام در شبکه ها است از شمول مقرر فوق خارج است. ماده ۷۴ - هرکس در بستر مبادلات الکترونیکی با تکثیر، اجرا و توزیع (عرضه و نشر) مواردی که در قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸.۹.۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲.۹.۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۳۷۹.۱۰.۴، منوط بر آنکه امور مذکور طبق مصوبات مجلس شورای اسلامی مجاز شمرده شود، در صورتی که حق تصریح شده مؤلفان را نقض نماید به مجازات سه ماه تا یک سال حبس و جزای نقدی به میزان پنجاه میلیون (۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد.

